

Változó szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 orakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1908. DECEMBER 8.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 282. SZÁM.

Előfizetési tábla:
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fel évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy óra . . . 1.20 „
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mítással díjszabasszerint

Prohászka püspök beszéde.

Kassa, dec. 7.

Itt járt köztünk Prohászka Ottokár dr. Székesfehérvár tudós püspöke. Rövid néhány órát töltött csak Kassán, de nagyobb és szebb művet végzett el ez idő alatt, mint sok más, aki évek hosszú során át tartózkodik e város falai között.

Prohászka Ottokár az ecclesiámitans katonája. Ő is harcol az „Egyház”-ért, de korántsem az ismert, régi fegyverekkel. Az ő harcmódora és harci eszközei újak, teljesen egyéniék s ő uttörője annak a beválnak mutatózó iránynak, melyet az ecclesia militans ma követ. Persze nem minden vonalon és nem egész következetesen.

A tudományos megismerést használja fel Prohászka eszközül és az oly sokszor átok alá vont tudományt szeretetteljes gondjába veszi s békés harmóniába igyekszik hozni a hittel.

A társadalmi kérdések terén is a tudományos megismerés alapjára helyezkedik. A szociális bajok megannyiját látja, érzi és olyan buzgó orvosa kíván lenni, mint a legradikálisabb szocialista agitátor. De perhorreszkálja a hit és — szerinte — erkölcs nélküli reformtörekvéseket, mert azok nem vezethetnek jóra.

Sokat lehetne erről a kérdéstről ennél a pontnál beszélni, sok tudományos érvet hozhatnánk fel Prohászka felfogása ellen, különösen abból a szempontból, mely nyilvánvalóvá teszi, hogy a tudomány az egyház nélkül sem nélkülözi az erkölcsöt, de nem a polémia a célunk. Ellenkezőleg. Tiszteletteljes elismeréssel adózunk Prohászka püspöknek azért a fennen szárnyaló gondolkodásért, azért a humánus, méltóságteljes eszemenetért, mely beszédét e tudományos tévedések dacára is átlengte és irányította.

Bármilyen is legyen ugyanis Prohászka dr. tudományos vélekedése, az csak másodrangú fontosságú kérdés, mert a fő az a bámulatosan bölcs világszemlélet, az a tiszteletreméltó erkölcsi felfogás, mely tudományos szemlélődéseinek végső eredménye.

Prohászka a szeretetet hirdeti és a szeretet műveinek csinál propagandát. A tudós ember békeszeretete, a kicsinyes szempontokon felülemelkedő fi-

lozofus türelmessége, a köznapi érdekektől elvonatkoztatott bölcselő, magasan szárnyaló gondolkodása árad ki szavaiból. A társadalmi bajokat a szeretet által akarja enyhíteni, talán megszüntetni is.

A gyűlölködés elkeseredett tusája helyett a szeretet barátságos együttműködését kívánja s meggyőző szavaival oly közvetlenül hirdette ezt a tanítást, hogy a hallgatóság nagy tömegét okvetlenül megnyerte — legalább elvben — a maga igazának.

Kár, hogy az ilyen szónoki beszédnek a hatását elmossa az idő, kár hogy épen azok, akik legközelebb állanak Prohászka püspökhöz, cselekszenek másképen, — úgy hogy erőszakosan törlik ki az ő hallgatósága szívéből a szeretetet, a türelmességet, az egymás kölcsönös megbecsülését.

A tisztviselők egyesülete.

Az alakuló közgyűlés.

Az állami tisztviselők egyesülete e hó 6-án délután tartotta alakuló közgyűlését a vármegyeház kistermében.

Dr. Pap Illés titkár rövid beszédben ismertette azon körülményeket, melyek között az egyesület megalakulásáig jutott. Előadta részletesen ismertette a szervezkedés mozgásait az egyesület mai stádiumáig. Ismertette az egyesület célját és feladatát. Szép szavakban emlékezett meg az elhunyt *Orlowszky István*ról.

Az alakuló közgyűlés vezető elnökeként *Bassó Imre*t választják meg.

Dr. Pap Illés felolvassa az anyaegetnek a kassai előkészítő bizottsághoz intézett levelét, melyben az igazgató választmány tudatja, hogy *Mocsáry B.* min. oszt. tanácsost és *Csákuáry Janost*, a lamszamvevősegi nyugalmazott főnököt, az Állami Tisztviselők lapjának szerkesztőjét és tulajdonosát küldte ki képviselőnek.

Az elnök üdvözlö a budapesti egyesület kiküldötteit és a megjelent tisztviselőket és kéri, hogy az összetartást és bizalmat őrizték meg.

Ezután *Mocsáry Bela* tartott szép beszédet. Beszédében előadja, hogy az állami tisztviselők országos egyesülete örömmel értesült a kassai tisztviselők tömörüléséről. Az országos tisztviselő-egyesület eddig is szép munkát végzett, annak eredményeit nem lehet kicsinyelni; a fizetésrendezés, lakbérjavítás, a statusrendezés megkezdése mind az egyesület nevéhez fűződik. Ez azonban meg nem elég, sok mindenért kell megküzdeni. A szolgálati pragmatikáért, a nyugdíjtörvény revíziójaért, mely előbbi különben állami érdek. A miniszterelnök ennek megadását meg is ígérte. Mindez óriási munka, máról holnapra megcsinálni nem lehet; de meglesz. A teljes nyugdíjigénynek negyvenötörről harmincötöre való leszállítását

fogják kérni. Küzdeni fognak az özvegyek és árvák nyugdíjának rendezéséért. Létesíteni kell és létesíteni fognak internátusokat és nagy tisztviselői bankot.

Most szétosztották az alapszabályokat. Miután minden tag megkapta az alapszabályokat, annak felolvasásától eltekintenek és áttérnek a részletes tárgyalásra. Az alapszabálytervezetet a közgyűlés jelentéktelen módosításokkal elfogadta.

Ezután diszelnökökké gróf Batthiány Tivadart és *Szalay László* főispánt választották meg.

A tisztikar a következőképen alakult meg: Elnök lett egyhangulag *Hedry Lőrinc*, táblabíró, tarselnök *Pál Imre*, alelnökök *Bassó Imre* és *Zalka Zsigmond*, titkár *Demkó Oszkár*, dr. *Pap Illés*, pénztárnok, ellenőrök *Magyar János* és *Leskó Bela*, számvizsgálók *Fabinyi Gyula*, *Székely Ede*, *Bajdik Endre*, ügyész *Bassó Imre dr.*, választmány *Altdorfer István*, *Bóbita Endre*, *Borsics Ignác*, *Cseha János*, *Csorja Karoly*, *Fazekas Kálmán*, *Homolay Gábor*, *Horváth György*, *Ilosvay József*, dr. *Kereszty Zoltán*, *Klebersberg Géza*, *Koczka József*, *Laczkó András*, *Lekly Gyula*, *Lestanyik István*, *Mihalik Árpád*, dr. *Nyiredy Jenő*, *Politzer Lajos*, *Remenár Géza*, *Thuróczy Gyula*, *Vörös Pál*, *Zagolay Géza*, *Zsigmond Zsigmond*; póttagok: *Bauer Gusztáv*, *Beniacs János*, *Hanusovszky F.* *Kirchknopff András*, dr. *Laczkó Andor*, *Sánta Alajos* és *Vinter Felix*.

Hedry Lőrinc meleg szavakban köszöni meg az iránta tanúsított bizalmat. Tán ereje gyenge lesz a ráhulló feladatokat teljesíteni. Mert 26 évet töltött más pályán; de tán ép ez tanította meg arra, hogyan kell szabadon és függetlenül élni és gondolkodni. Sokkal előbb kellett volna az egyesületnek megalakulnia. Mert ha a lakbérrendezés idején meg lett volna, nem kellett volna vacillálni, nem kellett volna kiincselni. De még egy nagy terület van, melyen szanalást, rendszeresítést vár a tisztviselői élet. Itt a szolgálati pragmatika. Ez tényleg nagy kérdés, éppen ezért annak megfelelő kivitelezésben segíteni, erősíteni kell a központot. A fegyelmi eljárásnál annak az önkénynek a kiküszöbölését kell keresztülvinni, mely ma sújtja a tisztviselőt. A statusrendezést is egységesen ki kell fejleszteni, amit szinten az egyesületi élet fog előmozdítani. Óriási teendő áll előttünk a nyugdíjrendezés terén. Óriási igazságtalanság például, hogy a lakbért nem tudják be a nyugdíjba. Itt van a hitelviszonyok rendezése. Amint megtudtak ezt a külföldön a tisztviselők megterhelése nélkül tenni, ezt kell elérni idehaza is. Ausztria már megtette ezt.

Az internátusoknál különösen a perifériákon élő tisztviselőkről kell gondoskodni, kiket tönkretett a gyermekek iskoláztatása. Az államtól erre a célra joggal várhatjuk a be nem töltött állások interkaláris jövedelmét. Az elemzés terén is együttes működésre van szükség. Nem érdemlik meg a kassai állami tisztviselők, hogy a város közéletében szerepük és súlyuk legyen? Itt van a tisztviselői telep kérdése. Itt is csak egy nagy egyesület léphet fel tekintéllyel.

De sok más feladat vár az egyletre, amit itt részletezni nincsen idő. Ő azonban ígéri, hogy teljes igyekezettel fog odahatni, hogy a tisztviselők érdekeit előmozdítsa.

A közgyűlés az előkészítő bizottságnak jegyzőkönyvi elismerését és köszönetét fejezte ki.

Az elnök ezután úgy a maga, mint a közgyűlés nevében az alispánnak köszönetét fejezte ki a helyiség átengedéseért és megköszönte az egybegyűltek érdeklődését. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Este 9 órakor a tisztviselői egyesület megalakulását ünnepi lakomával ülték meg a Royal téli kertjében. A lakomán száznál több tisztviselő jelent meg. Az első felköszöntőt Hedry Lőrinc mondotta a királynak, majd a nemzeti kormányért ivott. Czikváry Jákó Bassó Imrét éltette.

A kulturegylet ülése.

(A közművelődési egyesület államszolgálati. — Népkönyvtár szaporodás. — Magyar nyelvi tanfolyamok. — Kisebb nagyobb ügyek.)

Az Abauj-Torna megyei és kassai közművelődési egyesület szombaton, a hó 5-én délután tartotta választmányi ülését a vármegyeház nagytermében dr. Takács Menyhért elnökielte alatt.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Dr. Takács Menyhért üdvözlöi a szép számmal egybegyűlt tagokat és az ülést megnyitja. Napirend előtt szép szavakban emlékezik meg a nem rég elhunyt *Orlovsky* Istvánról, a választmányi tagjáról; kiemeli nagy lelkesültségét és tevékenységét a kulturális célok iránt. Indítványozza, hogy a gyűlés jegyzőkönyvileg örökítse meg emlékét és hogy özevgyét a választmány részvételéről átiratban értesítsék. A gyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

Ezután a múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik, majd dr. Puky Endre adja elő és ismerteti az államszolgálati ügyét. A választmány az egyesület javára 2000 K államszolgálati kért. Az elnök és dr. Puky többször szorgalmazták a segélyt, amikor is kedvező ígéretet kaptak. Nyilván félreértésből azonban az államszolgálat helyett egy leiratban arról értesítik a választmányt, hogy az Uránia előadások alkalmával minden előadó 20 koronát fog kapni. Dr. Takács Menyhért erre személyesen járt el az államtitkárnál, ki ekkor a folyó évre az egyesületnek 1000 koronát utalványoztatott és megígérte, hogy jövőre a 2000 koronát felvételi a költségvetésbe. Az a tény, hogy a folyó évre csak 1000 koronát kaptak, nem ejti zavarba az egyesületet, amennyiben annak költségvetésébe két alternatív tételt: 1000, illetve 2000 koronát vettek fel.

Dr. Puky Endre jelenti, hogy a Muzéumok és Könyvtárak felügyelőségének egy kiküldötté megvizsgálta az egyesület népkönyvtárát és arról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott, egyben pedig kilátást nyújtott egy vándorkönyvtár elnyerésére. A népkönyvtárak országos tanácsa 600 jó és olesó népnevelő füzetet küldött, melyek értékesítése mellett a könyvtárak javára szép haszon remélhető. (A választmány tagjai mindjárt meg is vettek egy nagy csomót felülfizetéssel.) Remélhető, hogy a népkönyvtár sokat fog belőük eladni. Az elnökség a küldeményt meg fogja köszönni.

A választmány a felsőkemenczei evangélikus iskolának 50 korona könyvszolgálati adott.

Tekintettel arra, hogy a közművelődési egyesület jótékonyágát a vármegye közsegei élvezik, az alispán felhívta a közsegeket, hogy lépjenek be az egyesületbe. Eddig 171 község lépett be és biztosra vehető, hogy rövid időn belül a vármegye összes közsegei az egyesület tagjaivá lesznek. A választmány az alispánnak ezen buzgósgáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

Az irni, olvasni tanító tanfolyamra a dohánygyárból 5 analfabéta, a magyar nyelvi tanfolyamra 11 nő, a Franck-gyárból az írás-olvasásra és a magyar nyelvi tanfolyamra 19 nő; a téglagyárból a magyar

nyelv megtanulására 45 tót munkás, végül a városból 2 analfabéta jelentkezett. A tanfolyam céljaira felvett 1000 K fedezetet a magyar nyelvi tanfolyamnak a múlt évben megtakarított 148 koronájával toldják meg.

A tanfolyamon 5 tanár fog tanítani és pedig a fekete-sasban Cserny József, a Ferencz József-téri iskolában Vincze Ferenc és Sornicz Károly, a téglagyárban pedig Duke Ede és Manczos József.

Ezután Zakar Ferenc pénztáros jelentése következett, melyet a választmány örövendetesen vett tudomásul.

Annak dacára, hogy a vármegye és a város nagy intelligens társadalommal rendelkezik, a közművelődési egyesületnek aránylag kevés tagja van. Epen ezért a legutóbbi közgyűlés elhatározta, hogy a taggyűlést nagy arányban fogja megindítani. Dr. Puky Endre egy felhívást szerkesztett, melyet az ülésen előterjesztett, amit a választmány egyhangulag elfogadott. A felhívást, melyet dr. Takács Menyhért, Szalay Lászlóné és dr. Pucky Endre írnak alá, Kassán és a vármegyében 1000 példányban fogják az intelligenciának szétküldeni.

Szopkó Róbert 200 koronával alapító tagul belépett az egyesületbe.

Widder Mór, az abaszéplaki óvoda mellett létesítendő bölcsőde javára 1903-ban 1000 K-ás alapítványt tett. A bölcsődét azonban eddig nem lehetett megalapítani, miért is Wider Mór, míg az létre nem jön, úgy az eddig felszaporodott, valamint az ezentúl évről-évre járó kamatokat a közművelődési egyesületnek adományozza. A választmány ezért Widder Mórnak jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki.

Míg az egyesület könyvtárából az 1907. évben 1200 kötetet olvastak, addig a folyó évben csak 829 kötetet. Ennek az oka, hogy az egyesület tagjai a régiéket, akik már a könyvek legnagyobb részét kiolvasták.

Ez év végén jár le az öt éves ciklus, amikor is a tisztviselői kart újjászervezik. Egyben pedig az alapszabályokat is módosítani fogják. Az alapszabályok megváltoztatásával a régi tisztkart bízták meg. E bizottságot még Eckerdt Jánossal, Szilágyi Nandorral, dr. Horvath Balázsszal és Beziák Ferenczel egészítették ki.

Ezután Dr. Takács Menyhért szép szavakban fejezi köszönetét a választmánynak eddigi működéséért és a jövőre nézve is kéri buzgósgukat és tevékenységüket.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Eltörlik az ujság-kauciót.

Günther Antal törvényjavaslata.

Az igazságügyi minisztériumot most erősen foglalkoztatja a sajtóreform kérdése.

Van szükség ilyen reformra? Határozottan van. Elsősorban is szükség van az ujságírói kamarára, melyet maga a zurnalisztika sürgősen évek óta a legjobban és amely meg is kell teremteni. Ujságírói kamara nélkül a sajtóreform semmitse fog érni.

Helyese, jó-e a Günther Antal reformtervezete, azt ma, amikor még csak egyes részletekről szivárgott ki hír, még nem lehet megítélni. Kritikának helye, jogosultsága csak akkor lesz, ha az egész javaslat előtűnk fekszik. Günther Antal azt kontemplálja, hogy azt a hírlapi kauciót, melyre eddig a politikai ujságok kötelezve voltak, teljesen eltörli.

Ez nagyon jó lesz így! Szinte érthetetlen, hogy a negyvennyolcas törvényhozás, melynek az irányát Kossuth Lajos szabta meg, miként és miért tudott úgy rendelkezni, hogy a politikai napilap 10.500, a hetilap pedig 5.250 forint kauciót legyen köteles letenni? Tízezeröttszáz forint. Micsoda horribilis vagyon volt az akkor! Olyan vagyon volt, hogy aki ennyivel rendelkezett, az már — milliomos számba ment.

Nyilvánvaló volt az a célzat, hogy az óvadék megkövetelésével megnehezítsék a politikai lapok elszaporodását. Nos az idők

során ez az intézkedés idejét multá, teljesen problematikus értékűvé lett, amit semmise bizonyít jobban mint az, hogy a politikai lapok száma, minden kaució ellenére is, egyre nő.

Föltesszük az igazságügyminiszterről, aki maga is ujságíró volt, még pedig a javából való, hogy a közvélemény és a zurnalisztika érdekeinek megfelelő módon fogja megoldani ezt a nagyon könyes kérdést.

HIREK.

— Lapunk legközelebbi száma ünnep miatt, szerdán este a rendes időben jelenik meg.

— Rendkívüli közgyűlés. Kassa város törvényhatósági bizottsága szerdán, a hó 9-én rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A polgármester jelentése a csatornázási, vízvezetési és utcarendezési munkálatok költségeinek fedezésére szükséges nagy költségi kölcsön felvétele tárgyában tett intézkedésekről. 2. Előterjesztések a Lőcsei ház restaurálásának elhatározása és a költségek megszavazása tárgyában. 3. Szabályrendelet-tervezet a házi szemét gyűjtése és kifuvározása tárgyában.

— A választási helyiségek felcserélése. A holnapi választások helyiségeül a polgármester az I. kerület részére a közgyűlési terem, az V. kerület részére pedig a polgármesteri hivatalt jelölte ki. Tekintettel azonban arra, hogy az V. kerületben 2 hely kerül betöltés alá s így itt a forgalom előre láthatólag nagyobb lesz, mint az I. kerületben, a polgármester a választási helyiségeket felcserélte. Így tehát az I. kerület a polgármesteri hivatalban, az V. kerület pedig a közgyűlési teremben fog szavazni.

— Társadalmi zsúr. A kassai gyermekvédő liga tegnap tartotta a második társadalmi zsúr, nagyszámu közönség jelenlétében. Horovitz Erzsébet, a kellemes énekét, Hacsegán és Berzáczy hangulatos tárogató duettjét és Sándor Imre sikerült szavaltatát élvezték. A nagyszámu közönség a program lezajlása után táncra perdült s este 7 óráig vig hangulatban szórakozott.

— Megtámadott járókelők. Mikita Sándor bádogoszegéd és két társa az elmúlt éjjel a táborban garázdálkodott. Berugott állapotban a járókelőket megtámadták és véresre verték. Egyesek erre rendőrről siettek, aki csak Mikitát tudta elfogni, mert a többiek elmenekültek. Mikitánál előállítatásakor egy bikacsököt találtak. A garázdálkodó munkások ellen a büntető eljárást megindították.

— Betörés Sátoraljaujhelyen. A s. a. ujhelyi rendőrség táviratilag értesítette a kassai rendőrséget, hogy f. hó 5-ére virradó éjjelen Sátoraljaujhelyben ismeretlen tettes betört Réy Gyula téglagyáros lakásába és onnan nagyobb mennyiségű és értékű ékszert ellopoit. A rendőrség a tettest nyomozza.

— Ellopott szárnyasok. Az elmúlt éjjelen az „Aprófalukban“ hasonló körülmények között, mint az utóbbi időkben Kassán több gazdasági udvarból baromfiakat loptak el. A csendőrség erélyes nyomozást indított meg és sikerült is a tetteseket a környéken lakó cigányok személyében ki nyomozni és elfogni. A rendőrség azt gyanítja, hogy a Kassán elkövetett baromfi loptások is ezen tettesekre reábizonyíthatók lesznek.

— Tömörfabutor-raktár. A *Jakobovics Armin és Testvére* előnyösen ismert, jóhírű butorkereskedő cég, mint azt lapunk vasárnapi számában megírtuk, butorraktárát egy új osztályllyal szaporította. Megszerezte ugyanis a cég Kassa, Abauj-Torna, Zemplén-, Sáros- és Szepes-vármegyék részére egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyár kizárólagos elárusítását, illetve képviselét

és fenti helyeken külön mintatermeket állít fel. A cég régi jó hírneve garanciát nyújt arra, hogy a most bevezetett új butorok is kizárólag elsőrendű minőségűek lesznek és szolid áron lesznek eladva. Különösen ajánlatos a *Lömörfabutor* szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére. A cég hirdetési állandóan láthatók úgy a helyi, mint a felvidéki lapokban, melyekre felhívjuk a t. közönség figyelmét.

— Olcsóbb lesz a telefon. A kereskedelmi miniszteriumban komolyan foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a telefon használati díjakat leszállítják. Mint értesülünk, már dolgoznak is azon rendeleten, amely a díjak leszállítását szabályozza, sőt hír szerint az új rend január 1-én már életbe is lépne. Hogy ez a rendelet mit jelentene a telefon kiterjesztésében, azt felesleges bővebben magyarázni. Tudjuk igen jól, hogy a telefon nagyobb mérvű bevezetésének eddig csupán az az egy körülmény állta útját, hogy sokan drágállották. Amint tehát a díjakkal le fognak szállni, megsokszorosodik a telefonelőfizetők száma s így míg egyrészt a telefon áldásos hasznát nagyobb körben élvezik, addig másrészt a postakincstár is a megsokszorozott előfizetők száma után nagyobb jövedelmet lát. Mindenképpen csak örvendetes reformnak kell üdvözlönnünk a díjak leszállítását s csak azt az egyet óhajtjuk, hogy minél előbb megtörténjék.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féld Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetően.

Az Emulsio vásárlásánál a S C O T T-féld módosított védjegyet — a halast — kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álm

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára — 2 K. 50 fillér. —

Kapható minden gyógytárban.

Színház.

Premier-est a színházban.

A sasfiók.

Edmond Rostand verses drámája.

A nagy vállalkozás elé tekintő lázas érdeklődés képét mutatta szombaton este a zsufoolt nézőtér. Zeppelin légi utjának sem lehetett izgatottabban várakozó közönsége, mint volt Etsy Emilia felröppenésének, mellyel a művészi siker egy magas fokára kelle feljutnia a fiatal művésznőnek. Nem csak kíváncsiság nézett a nehéznek ismert művészi vállalkozás elébe, hanem főleg az őszinte érdeklődés, mellyel a közönség Etsy Emilia színjátszó tehetségének fejlődését rokonszenves közelségben követi.

Nagy nehézségekkel kellett megbirkózni Etsy Emiliának. A szerep művészi kidolgozásán felül a saját maga egyéniségének egészen új beállítása is a megoldandó feladatok közé tartozott. Feledtetnie kellett a nézőkkel, hogy a reichstadti hercegnek egy nő kölcsönzi azt a leányos finomságot, mely olyan megkapóan bájosá teszi a szőke ifjút, és el kellett hitetnie, hogy a fellobbanó

hevességek kitérészei az önértében sértett férfi szívéből jönnek, ahonnan az ideálért való férfias lelkesedés melege árad ki és ahonnan az érzések ama sokféle hangja tör elő, melyeket a férfias szilárdságból a gyermekes naivságba való átmenet tesz olyan változatossá. Sok — igen sok nehézség teszi értékesé ezt a szerepet, bizonyára több annál is, amennyit mi látunk meg benne. Ezért különösen magas árfolyama van azoknak az értékeknek, melyeket Etsy Emilia a nehézségek sok némelyikének megoldásával teremtett meg.

Nem oldotta meg valamennyit. Ez csak természetes. De amit az egész szerep egységes átgondolásában és némely részleteiben nyújtott, az derekas munka volt. A megjelenése illuziókeltő. A beszéde erőteljes és könnyedén emancipálja magát a rímek vonzereje alól, melyek a szaválás felé sodornák. A játékban éreztük csak meg itt-ott, hogy a nagy erőfeszítés ellankasztja a fizikumát. A közönség nagy tetszéssel fogadta Etsy Emilia játékát és szünni nem akaró tapsokkal tüntetett mellette. Tisztelői számos virágcsokorral s értékes ajándékkal lepék meg.

Flambeau szerepében Komjáthy nyújtott erős, karakterisztikus alakítást. Metternichet Rác dr. játszotta gyönyörűen, a kis kalap előtt tartott monologja s a tükör előtti kettős nagy jelenet kiváló művészi munka volt. Bartha István mint Ferenc császár, sikerült maszkjával és jó játékkal hatott. Mária Lujzát Fái Flóra művészi felfogással alakította. A rendezés és a kiállítás kifogástalan. (—r)

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

A munka napja.

Budapest, dec. 7.

Tíz óra után nyitotta meg *Návay* Lajos a Ház ülést. Az *igazságügyi tárca* költségvetésének tárgyalására került a sor.

Nagy Dezső a polgári perrendtartást sürgeti, amelyet még Plósz kezdeményezett. Ez a javaslat teljesen át fogja alakítani jogrendünket és a bírói szervezetben is változást idéz elő, mert nagyobb tért ad a szóbeliségnek. Köszönetet mond az ügyvédi nyugdíjintézet felállításáért.

Pop-Csicsó István a nemzetiségi pörök miatt panaszkodik és a nemzetiségi újságírók üldözése ellen szólal fel.

Giesswein Sándor erősebb rendszabályokat kér a pornográf könyvek ellen.

Günther Antal igazságügyminiszter reflektálva az elhangzott beszédekre, kijelenti, hogy a legközelebb már betervezheti a polgári perrendtartást, amelytől nagy javulást vár. A bírói szervezet erősebb kiépítésével a bírói függetlenséget akarja megszilárdítani. A központi járásbíróiságra vonatkozólag tervezetet fog benyújtani. A nemzetiségieknek azt válaszolja, hogy hagyjanak fel az izgatással, akkor nem panaszkodhatnak majd az ügyészségre. Az új sajtótörvényt tavasszal betervezti. A tervezet a sajtószabadság sérthetlenségén van alapítva. Gondoskodik a sajtóperek gyors elintézéséről és a szigorú megtorlásról. A pornografiát nem lehet a sajtószabadság oltalma alá vonni. Az új törvény különösen a kiadókat fogja sújtani.

A részletes tárgyalás során *Ráth* Endre és *Csitáry* Béla tetszetalálása után a költségvetést elfogadták.

A *honvédelmi tárca*t gróf *Semsey* László ismertette, maj gróf *Somsich* Tihamér kifogásolta azt, hogy a sorozásnál csak a selejtes anyag jut a honvédségnek.

A *pénzügyi tárca*t rövid beszédben *Hoitsy* Pál ismertette. *Zakariás* János az önálló bankot sürgeti. Ezzel az ülés véget ért.

A bankkérdés.

Budapest, dec. 7.

A Ház folyosóján ma azt beszéltek, hogy 70-80 függetlenségi képviselő, köztük *Juszt* Gyula nyilatkozatot irt alá, amelyben kijelentik, hogy a bankkérdésben semmiféle kompromisszumot nem fogadnak el.

Szocialisták pártgyűlése.

Budapest, dec. 7.

A szociáldemokrata-párt tegnap gyűlést tartott, melyen a választói joggal szemben a tömegsztrájk alkalmazását mondták ki.

Ugyancsak tegnap a keresztény szocialisták ts pártgyűlést tartottak. Kijelentették, hogy küzdenek a választói jog ellen, de a tömegsztrájkot tartózkodnak.

A svéd királyi pár Bécsben.

Bécs, dec. 7.

A svéd királyi pár tegnap délután elutazott Bécsből. A pályaudvaron az uralkodó szívélyesen bucsuzott el tőlük.

Elkobozták a Népszavát.

Budapest, dec. 7.

A Népszava tegnapi számát elkobozták, mert a vasutasokat ellenállásra hívta fel a kereskedelmi kormány legutóbbi rendeletével szemben.

Háborus hírek.

Belgrád, dec. 7.

Putnik vezérkari főnök beadta lemondását. A lapok szökésnek minősítik távozását.

Budapest, dec. 5.

A Máv. hirdeteménye szerint e hó 9-ig a teherküldemények Boszniába minden korlátozás nélkül felvehető.

Kicsapott diákok.

Erzsébetváros, dec. 7.

Az itteni főgimnáziumban *Apponyi* jóváhagyásával kicsaptak öt nemzetiségi diákot, akik korcsmákban mulattak, szidták Magyarországot és éjjel az utcán egy iparos nejét megtámadták. A rendőrség a garázda diákokat 2-3 napi elzárásra ítélte.

Gyilkos háziúr.

Ujpest, dec. 7.

Rombauer Antal háztulajdonos revolverrel lelőtte Kaczér Dávid nevű lakóját, aki a házbér fizetését sértő szavak kíséretében megtagadta.

1908. december hó 7-én (páros)

A sasfiók.

(L'aiglon.)

Verses dráma 5 felvonásban. Irta: Rostand
Edmond. Fordította: Ábrányi Emil.

SZEMÉLYEK:

Ferenc, reichstadti herceg	— —	Etsy Emilia
Flambeau Seraphin	— —	Komjáthy János
Metternich	— —	Dr. Rác Ede
Ferenc császár	— —	Bartha István
Marmont, tábornagy	— —	Miskey József
A sz hó	— —	Magyar Lajos
Gentz Frigyes	— —	Bárony A.
A francia attasché	— —	Baries Gyula
Prokesch-Osten, lovag	— —	Burányi Ferenc
De Lorget Tiburce	— —	Papay Lajos
Gróf Dietrichstein	— —	Ujvári Lajos
Báró Obenaus	— —	Serfőzy Gy.
Mária Lujza	— —	Fáy Flóra
Camerata, grófnő	— —	Sz. Rosos G.
De Lorget Teréz	— —	Lugosy Irén

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza
Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet **szilárdan dolgozott** butorokból minden most használt fában és **stylben**, ugymint: teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezésekből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, **szőnyegdivánok**, **ottománok** és mindennemű **matrácokból**; ugyszintén elvállalunk mindennemű **diszitési és kárpitos munkákat** is. — Továbbá nagy raktárt tartunk **szőnyegek- és függönyökben**.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket **ugy helyben, mint vidéken**

≡ **kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.** ≡

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.

Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a **kizárólagos elárusítását, illetve képviselését**

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlíható ez a **tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.**

Kassai jelzálogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül haviként eszközölni, előre esetleg több részlet is befizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. 15 év elteltével, a nikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000 koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K halálbérletként esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt megszüntetné, ugy betétjét kamatos kamatjaival együtt havi koronák kézhez kaphatja.

A biztosításait évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő, a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarékoság módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmegelőbb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágat bevezető

Kassai Jelzálogbank r.=t

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel:: tételek mellett eladó. ::
Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

A legpraktikusabb karácsonyi ajándéknak ajánlható egy

Elegáns városbunda,
Elegáns koresolyázó kabát,
Elegáns téli felöltő,
Elegáns öltöny,
Elegáns smoking öltöny,
Finom hálókönnyös.

Fiu- és gyermekek részére remek szép öltönyök és felöltők legolcsóbb

szabott áron, mely minden darabon fel van tüntetve, csak

Feldman Herman

ruhaáruházában

Fő-utca (Megyeház). — Telefon: 306.

Bármely utazó

■ cég által havi részletfizetésre ajánlott ■

■ **könyvek és képek** ■

■ ugyanolyan feltétel mellett ■

■ **fényképezési gépek** ■

■ Goerz és Zeiss-féle — Trieder ■

■ Binoeli (Tábori látcsövek) ■

■ kaphatók ■

Mildner Ferenc

kir. akad. könyv- és műkereskedésben
KASSÁN, Fő-utca 52-ik szám alatt.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.